

SELETUSKIRI
maeluministri määruse „Tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamine” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõu on välja töötatud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 38 lõike 4, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854), artikli 154 lõigete 2 ja 4, artikli 161 lõigete 2 ja 3 ning komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga (ELT L 157, 15.06.2011, lk 1–163), artikli 19 lõike 2, artikli 21, artikli 22 lõike 2, artikli 30 lõike 1, artikli 33 lõike 1 ning artikli 34 lõigete 1 ja 2 alusel.

Eelnõu valmistas ette ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi põllumajandusturu korraldamise osakonna taimekasvatussaaduste büroo juhataja osakonnajuhataja asetäitja ülesannetes Erkki Miller (625 6503; erkki.miller@agri.ee), taimekasvatussaaduste büroo peaspetsialist Toomas Lepplaan (625 6145; toomas.lepplaan@agri.ee) ja loomakasvatussaaduste büroo peaspetsialist Kalev Karisalu (625 6517; kalev.karisalu@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi eelnõule on teinud õigusosakonna peaspetsialist Margit Rum (625 6176; margit.rum@agri.ee) ja keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165; leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-s 1 sätestatakse reguleerimisala. Määrusega kehtestatakse puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise täpsemad nõuded, tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise kord ning taotlusele esitatavad nõuded ja teavitamisel esitatavate andmete loetelu ning piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise täpsemad nõuded, tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise kord ning taotlusele esitatavad nõuded ja teavitamisel esitatavate andmete loetelu.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse täpsemad nõuded tunnustamist taotlevale puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonile. Lõike 1 kohaselt võib puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni tunnustamist taotleda äriregistrisse kantud tulundusühistu, kes vastab järgmistele nõuetele:

- 1) turustab aastas vähemalt 100 000 euro väärtuses puu- ja köögivilja, mille kohta tunnustust taotletakse;
- 2) koosneb vähemalt viiest liikmest, kes tegeleb puu- ja köögivilja tootmisega, mille kohta tunnustust taotletakse;
- 3) vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 152 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 154 lõikes 1 sätestatud nõuetele;
- 4) omab sama määruse artikli 153 nõuete kohast põhikirja.

Euroopa Liiduga liitumisel oli vastavas komisjoni määruuses tunnustamise nõueteena sätestatud minimaalne liikmete arv (5 liiget) ja turustatud toodangu väärtus (100 000 eurot aastas). Hiljem volitas Euroopa Liit liikmete arvu ja turustatud toodangu väärtuse määramise tunnustamise nõudena liikmesriikidele. Tulenevalt sellest oleme säilitanud sama liikmete arvu ja turustatava toodangu väärtuse tunnustamise nõudena. Viiest liikmest väiksema liikmete arvuga tootjaorganisatsioonid puu- ja köögiviljasektoris ei oma tõenäoliselt olulist turujõudu, et läbi rääkida toidutarneahela järgnevate osalistega. Viimane on tootjaorganisatsioonide loomise ja

sellega seotud tunnustamise üks peamistest eesmärkidest. Teiseks tunnustamise nõudeks on valitud turustatud toodangu väärtus, sest see on otseselt seotud puu- ja köögivilja sektori tootjaorganisatsiooni toetuse suurusega. Liidu poolse toetuse ülempiiriks on 4,1 % iga tootjaorganisatsiooni või tootjaorganisatsioonide liidu turustatud toodangu väärtusest. Eestis ei ole ühtegi puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni tunnustatud ja seega puudub ka praktika, milline oleks õige liikmete arv või turustatud toodangu väärtus. Lõike 2 kohaselt võib puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni tunnustamist taotleva tulundusühistu liikmeks olla isik, kes ei tegele puu- ja köögivilja tootmisega, kui tunnustamise otsuse tegemise korral on tema ülesanded seotud tootjaorganisatsiooni tegevusega või rakenduskava elluviimisega ning kõik liikmed on andnud nõusoleku tema vastuvõtmise kohta tulundusühistu liikmeks. Vastavalt komisjoni määrusele 543/2011 artikkel 30 ei võeta mittetootjatest liikmeid arvesse puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni liikmete miinimumarvu arvutamisel ning mittetootjatest liikmed ei tohi saada otsest kasu tootjaorganisatsiooni rakenduskava nendest meetmetest, mida on rahastanud Euroopa Liit. Tootjaorganisatsioonides on liikmeid, kes lõpetavad puu- ja köögivilja kasvatamise, mille kohta tootjaorganisatsioon on tunnustatud, kuid samas soovivad tootjaorganisatsiooni tegevuses jätkata. Tootjaorganisatsioon kirjeldab tunnustamise taotlemisel või liikmete muutumisel mittetootjatest liikmete seotust tootjaorganisatsiooni või rakenduskava elluviimisega. Lõike 3 kohaselt on puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni tunnustamist taotleva tulundusühistu põhikirjas ette nähtud, et viie liikmega tulundusühistust väljaastumiseks esitab liige kirjaliku avalduse vähemalt kuus kuud enne väljaastumist ning rohkem kui viie liikmega tulundusühistust väljaastumiseks vähemalt kolm kuud enne väljaastumist. Väljaastumise korral lõpeb liikmelisus jooksva majandusaasta lõppedes. Kui tunnustatud tootjaorganisatsioonis on viis liiget, siis ühe liikme väljaastumise tagajärjel ei vasta tootjaorganisatsioon järgmisest majandusaastast enam tunnustamise nõuetele. Tootjaorganisatsioon peab kuue kuu jooksul leidma uue liikme või vastasel juhul kaotab tootjaorganisatsioon tunnustuse. Lõike 4 kohaselt on puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni tunnustamist taotleva tulundusühistu põhikirjas ette nähtud tingimused, kuidas hüvitab tootjaorganisatsiooni liige väljaastumise korral tootjaorganisatsioonile selle investeringu väärtuse, mis on tehtud asjaomase liikme ettevõttes komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 60 lõike 5 kohaselt, samuti tingimused, millisel juhul ja kuidas hüvitab tootjaorganisatsioon väljaastuvale liikmele selle liikme poolt tootjaorganisatsioonile tehtud maksed.

Eelnõu § 2 lõike 5 kohaselt on komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 26a punktis 1 nimetatud toodangu otse või väljaspool põllumajanduslikku majapidamist tarbijatele nende isiklike vajaduste rahuldamiseks turustatava osa suurus 10 %. Komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikkel 26a reguleerib toodangu turustamist väljaspool tootjaorganisatsiooni. Viidatud artikli punkti 1 kohaselt, kui tootjaorganisatsioon seda lubab ja kui see on kooskõlas tootjaorganisatsiooni sätestatud tingimustega, võivad tootjaliikmed müüa vaid kindlaksmääratud osa oma toodangust otse või väljaspool oma põllumajanduslikku majapidamist tarbijatele nende isiklike vajaduste rahuldamiseks. Eelnimetatud punkti kohaselt määrab liikmesriik kindlaks toodangu osa, mida tootjaliige võib väljaspool tootjaorganisatsiooni turustada, kuid see osa ei või olla väiksem kui 10 %. Arvestades tootjaorganisatsiooni eesmärki ja tähtsust pakkumise koondamisel, turustamise parandamisel, kavandamisel ja kohandamisel vastavalt nõudlusele, tootmiskulude optimeerimisel ja omahindade tasakaalustamisel, teadusuuringute läbiviimisel, parimate tavade edendamisel ja tehnilise abi andmisel, kõrvalsaaduste käitlemisel ja oma liikmete käsutusse antud riskijuhtimise vahendite haldamisel, aidates seeläbi kaasa tootjate seisukoha tugevdamisele toiduainete tarneahelas, on tootjaorganisatsiooni liikmel lubatud väljaspool tootjaorganisatsiooni turustada kuni 10 % toodangust. Selle toodangu osa, mida tootjaliige turustab väljaspool tootjaorganisatsiooni, suurendamisel satuksid ohtu tootjaorganisatsiooni eesmärgid ning seetõttu on mõistlik lubada tootjaliikmel väljaspool tootjaorganisatsiooni turustada kuni 10 % toodangust.

Eelnõu §-s 3 sätestatakse täpsemad nõuded tunnustamist taotlevale puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide liidule. Lõike 1 kohaselt võib puu- ja köögiviljasektori

tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamist taotlema tunnustatud tootjaorganisatsioonide asutatud tulundusühistu. Lõike 2 kohaselt võib puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamist taotleva tulundusühistu liikmeks olla isik, kes ei ole tunnustatud tootjaorganisatsioon, kui kõik tulundusühistu liikmeks olevad tunnustatud tootjaorganisatsioonid on andnud nõusoleku tema vastuvõtmise kohta. Lõike 3 kohaselt on puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamist taotleva tulundusühistu põhikirjas ette nähtud tingimused, mis tagavad komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 34 lõike 2 punktides a ja b sätestatud nõuete täitmise. Lõike 4 kohaselt on puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamist taotleva tulundusühistu põhikirjas ette nähtud, et tulundusühistust väljaastumiseks esitab liige kirjaliku avalduse vähemalt kuus kuud enne väljaastumist. Väljaastumise korral lõpeb liikmelisus jooksva majandusaasta lõppedes.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotlemine. Lõikes 1 loetletakse dokumendid, mida tulundusühistu peab puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotlemiseks Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*) koos taotlusega esitama. Tulenevalt Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 7 lõikest 1, peab taotleja *PRIA*-le taotluse esitama kirjalikult paberil või elektrooniliselt. Lõikes 2 täpsustatakse andmed, mis peavad sisalduma puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluses. Haldusmenetluse seaduse §-s 14 on reguleeritud taotlustega seonduvat. Sama paragrahvi lõike 3 punktide 1–4 kohaselt peab kirjalik taotlus sisaldama esitaja nime, taotluse selgelt sõnastatud sisu, taotluse esitamise kuupäeva ja taotleja allkirja ning haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovivat viisi ning selleks vajalikke kontaktandmeid. Lõike 3 kohaselt avalikustab *PRIA* lõikes 1 nimetatud taotlusvormi oma veebilehel.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise taotlemine. Tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise taotlemiseks esitab tulundusühistu *PRIA*-le § 4 lõikes 1 nimetatud taotluse. Tulundusühistu, kes soovib pärast tootjaorganisatsioonide liiduna tunnustamist hakata täitma tunnustatud tootjaorganisatsiooni ülesandeid, esitab koos taotlusega § 4 lõikes 1 nimetatud dokumendid. Vastavalt komisjoni rakendusmääruse 543/2011 artiklile 32 kohaldatakse puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonide liitude suhtes samasuguseid nõudeid nagu tootjaorganisatsioonide puhul. Sarnaselt tootjaorganisatsiooniga on tootjaorganisatsioonide liidu ülesanded seotud tarnete kontsentreerimise ja oma liikmete toodetud selliste toodete turuleviimisega, mille suhtes teda on tunnustatud.

Eelnõu §-s 6 sätestatakse puu- ja köögiviljasektori tunnustamise taotluse menetlemise kord. Lõike 1 kohaselt kontrollib *PRIA* §-des 4 ja 5 nimetatud taotluse esitamisel nõutavate dokumentide olemasolu, esitatud andmete õigsust ja taotleja vastavust tunnustamise nõuetele, sealhulgas teeb kohapealset kontrolli komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 104 lõike 1 kohaselt. Lõike 2 kohaselt teeb *PRIA* puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise või tunnustamata jätmise otsuse nelja kuu jooksul §-des 4 ja 5 nimetatud nõuetekohase taotluse ja dokumentide saamisest arvates. Lõikes 3 sätestatakse, et *PRIA* teeb puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise või tunnustamata jätmise otsuse, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1308/2013 ja selle määruse asjakohastest sätetest.

Eelnõu §-s 7 sätestatakse puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsiooni nõuetele vastavuse kontroll ja tootjaorganisatsiooni ning tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamine. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 lõike 4 punktis b on antud liikmesriikidele volitus kontrollida enda määratud ajavahemiku järel, kas tootjaorganisatsioonid vastavad sama määruse II osa II jaotise III peatükis sätestatud nõuetele. Nimetatud peatükis sätestatakse tootjaorganisatsiooni tunnustamise põhilised nõuded näiteks minimaalne liikmete arv, põhikirja olemasolu ja vastavus nõuetele jne. Nõuete täitmist

kontrollib PRIA vähemalt üks kord viie aasta jooksul. PRIA võib puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonile ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 154 lõike 4 punkti c kohaselt.

Eelnõu §-s 8 sätestatakse täpsemad nõuded tunnustamist taotlevale piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonile. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõikes 1 sätestatu kohaselt peab tootjaorganisatsioon:

- 1) olema loodud tootjate initsiatiivil;
- 2) järgima kindlat eesmärki, mis peaks seonduma Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 152 lõike 3 punktis b nimetatuga;
- 3) omama liikmesriigi sätestatavat minimaalset liikmete arvu ja/või tagama turustatava toodangu minimaalse koguse;
- 4) tõendama, et suudab ka pikemas perspektiivis nõuetekohaselt tegutseda ning tõhusalt piima pakkumist koondada;
- 5) omama põhikirja, milles järgitakse eeltoodud nõudeid.

Lõike 1 kohaselt võib piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni tunnustamist taotleda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 152 lõikes 3 nimetatud tootjaorganisatsioon, kes tarnib kalendriaasta jooksul sama määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 149 lõike 5 alusel ning Euroopa Komisjoni poolt *Eurostat*¹ andmete alusel igal aastal eelmise aasta kohta avaldatavast Eesti toorpiima kogusest¹ vähemalt 5 protsenti, samuti vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõikes 1 sätestatud nõuetele. Lõikes 2 täpsustatakse lõikes 1 nimetatud minimaalse turustatava toorpiima koguse nõude täitmise arvestamist tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotlemisel. Et tunnustamise taotlust on võimalik esitada aasta ringi, lähtutakse siin minimaalse toorpiima koguse nõude täitmise arvestamisel tootjaorganisatsiooni poolt tunnustamise taotluse esitamisele eelneva 12 kuu jooksul tarnitud toorpiima kogusest.

Eestis arutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõike 1 punkti b alusel tootjaorganisatsiooni minimaalse liikmete arvu ja piimakoguse kehtestamise küsimust põllumajandussektori esindajatega 12. märtsil 2012 toimunud põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogus, kuid mingeid konkreetseid ettepanekuid ei laekunud. Liikmete arvu muutlikkuse tõttu ja järelevalve korraldamise lihtsuse ning tõhususe huvides sätestatakse Eestis minimaalse piimakoguse kriteerium – tootjaorganisatsioon peab tunnustuse saamiseks tarnima kalendriaastas vähemalt 5% Eestis toodetud toorpiimast. Sellise lävendi kehtestamisel on lähtutud asjaolust, et ühelt poolt oleks see piisavalt madal ja ei kärbiks liigselt tootjate initsiatiivi hinnaläbirääkimiste võimaluse kasutamiseks. Teisalt tuleb silmas pidada, et selle 30. juunini 2020 tehtava erandi mõtteks ei ole üksnes teatud perioodiks hinnalepete tegemise võimaldamine, vaid nende lepete kaudu ka tootjate ühistegevuse lisastimuleerimine ja tegevuste sellisele tasemele koondamisele kaasaaitamine, et erandi lõppedes oleksid nad valmis või märksa enam valmis jätkama oma tegevust täiemõdulise tootjate ühistuna (mis piima ka ise töötleb ja turustab). Selleks peab koondatav piimakogus olema piisavalt suur. Eeltoodud arvestades on 5% Eesti piima kogutoodangust tootjaorganisatsiooni tunnustamise kriteeriumina optimaalne suurus.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõike 1 kohaselt tunnustab liikmesriik tootjaorganisatsioonidena piima- ja piimasektoris kõiki juriidilisi isikuid või juriidilise isiku selgelt määratletud osi, kes taotlevad sellist tunnustamist. Kuigi piima ja piimatootesektori tootjaorganisatsioonina tunnustamist taotleda võib seega mistahes ettevõtluvormi esindav juriidiline isik või juriidilise isiku selgelt määratletud osa, kes täidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1308/2013 artiklis 161 ja selles määruses

---

¹ Euroopa Komisjon avaldab nii Euroopa Liidu kui kõikide liikmesriikide (sealhulgas Eesti) tarnitud aastased toorpiima kogused iga aasta alguses niipea kui *Eurostat* on avalikustanud lõppenud kalendriaasta vastavad näitajad.

sätestatud nõudeid, vastab Eestis tootjaorganisatsiooni olemusele enim tulundusühistu, kelle eesmärgiks on toetada ja soodustada oma liikmete majanduslikke huve ühise majandustegevuse kaudu.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotlemine. Lõikes 1 loetletakse andmed, mis peavad sisalduma piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluses. Tulenevalt Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 7 lõikest 1, peab taotleja PRIA-le taotluse esitama kirjalikult paberil või elektrooniliselt. Haldusmenetluse seaduse §-s 14 on reguleeritud taotlustega seonduvat. Sama paragrahvi lõike 3 punktide 1–4 kohaselt peab kirjalik taotlus sisaldama esitaja nime, taotluse selgelt sõnastatud sisu, taotluse esitamise kuupäeva ja taotleja allkirja ning haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovitatavat viisi ning selleks vajalikke kontaktandmeid. Lõike 2 kohaselt võib PRIA nõuda piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotlemisel lisadokumente toorpiima koguse kohta. Lõike 3 kohaselt avalikustab PRIA lõikes 1 nimetatud taotlusvormi oma veebilehel.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise taotluse menetlemise kord. Lõike 1 kohaselt kontrollib PRIA §-s 9 nimetatud taotluse esitamisel nõutavate dokumentide olemasolu, esitatud andmete õigsust ja taotleja vastavust tunnustamise nõuetele. Vajaduse korral, näiteks juhul, kui tekib kahtlus taotlusel esitatud tarnitud toorpiima andmete tegelikkusele vastavuses, võib PRIA teha lisakontrolli ka taotleja juures kohapeal (kontrollida toorpiima tarnete algdokumente). Lõike 2 kohaselt teeb PRIA piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise või tunnustamata jätmise otsuse nelja kuu jooksul § 9 lõikes 1 nimetatud nõuetekohase taotluse ja nõuetekohaste dokumentide saamisest arvates. Nelja kuu tähtaeg on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõike 3 punktis a. Lõike 3 kohaselt teeb PRIA piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni tunnustamise või tunnustamata jätmise otsuse, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1308/2013 ja selles määruse asjakohastest sätetest.

Eelnõu §-s 11 sätestatakse piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni nõuetele vastavuse kontroll ja tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamine. Nõuetele vastavuse kontrolli aluseid on selgitatud seletuskirja § 7. PRIA võib tunnistada tootjaorganisatsiooni tunnustamise otsuse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 161 lõike 3 punktis c nimetatud alustel ehk juhul, kui leitakse mittevastavusi või rikkumisi sama määruse 2. peatükis ette nähtud meetmete rakendamisel.

Tunnustatud tootjaorganisatsioonide nõuetele vastavust kontrollib PRIA vähemalt üks kord viie aasta jooksul.

Nagu eespool kirjeldatud, võib tunnustatud tootjaorganisatsioon ühiselt oma liikmete toodetud piima tarnetingimusi, sealhulgas hinda, läbi rääkida. Komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 511/2012, nõukogu määruses (EÜ) nr 1234/2007 sätestatud tootjaorganisatsioonide ning lepingute sõlmimiseks peetavaid läbirääkimisi ja lepingulisi suhteid käsitlevate teatamiste kohta piima- ja piimatootesektoris, artikli 2 lõike 2 kohaselt peab tootjaorganisatsioon enne läbirääkimiste algust teavitama liikmesriiki või liikmesriigi pädevat asutust läbiräägitavast hinnangulisest toorpiima tootmismahust ja eeldatavast toorpiimakoguse tarneperioodist ning artikli 2 lõike 3 kohaselt teatama iga aasta 31. jaanuariks tootjaliikmesriigi kohta täpsustatud toorpiimakoguse, mis on vastavalt tootjaorganisatsiooni poolt eelmisel kalendriaastal läbirääkimiste teel sõlmitud lepingutele tegelikult tarnitud.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse teavitamine. Lõike 1 kohaselt teavitab tunnustatud piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon PRIA-t Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 149 nimetatud läbirääkimistega hõlmatud toorpiima kogustest. Lõike 2 kohaselt teeb tunnustatud piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon enne igat läbirääkimiste algust läbiräägitava hinnangulise tootmismahu ja eeldatava toorpiima koguse

tarneperioodi kohta PRIA-le teavituse, mis sisaldab samas lõikes loetletud asjakohaseid andmeid. Haldusmenetluse seaduse §-s 14 on reguleeritud taotlustega seonduvat. Sama paragrahvi lõike 3 punktide 1–4 kohaselt peab kirjalik taotlus sisaldama esitaja nime, taotluse selgelt sõnastatud sisu, taotluse esitamise kuupäeva ja taotleja allkirja ning haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovitatavat viisi ning selleks vajalikke kontaktandmeid. Lõike 3 kohaselt teatab tunnustatud piima- ja piimatootesektori tootjaorganisatsioon komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 511/2012 artikli 2 lõike 3 kohaselt iga aasta 31. jaanuariks PRIA-le lõppenud kalendriaastal läbirääkimistega hõlmatud tegelikult tarnitud toorpiima koguse. Lõikes 4 sätestatakse nende andmete loetelu, mida lõikes 3 nimetatud teade peab sisaldama. Haldusmenetluse seaduse §-s 14 on reguleeritud taotlustega seonduvat. Sama paragrahvi lõike 3 punktide 1–4 kohaselt peab kirjalik taotlus sisaldama esitaja nime, taotluse selgelt sõnastatud sisu, taotluse esitamise kuupäeva ja taotleja allkirja ning haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovitatavat viisi ning selleks vajalikke kontaktandmeid.

Eelnõu §-s 13 sätestatakse määruste kehtetuks tunnistamine. Lõikes 1 sätestatakse põllumajandusministri 22. detsembri 2010. a määruse nr 122 „Puu- ja köögivilja ühise turukorralduse tunnustatud tootjaorganisatsioon ning tunnustatud tootjaorganisatsioonide liit” kehtetuks tunnistamine. Lõikes 2 sätestatakse põllumajandusministri 21. septembri 2012. a määruse nr 77 „Piima- ja piimatootesektori ühise turukorralduse tunnustatud tootjaorganisatsioon” kehtetuks tunnistamine.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854), komisjoni rakendusmäärusega (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga (ELT L 157, 15.06.2011, lk 1–163), ning komisjoni rakendusmäärusega (EL) nr 511/2012, nõukogu määruses (EÜ) nr 1234/2007 sätestatud tootjaorganisatsioonide ja tootmisharudevahelisi organisatsioonide ning lepingute sõlmimiseks peetavaid läbirääkimisi ja lepingulisi suhteid käsitlevate teatamiste kohta piima- ja piimatootesektoris (ELT L 156, 16.06.2012, lk 39–40).

4. Määruse mõjud

Määrusega viiakse Eestis puu- ja köögiviljasektori ning piima ja piimatootesektori tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamist koordineeriv määrus vastavusse Euroopa Liidu õigusaktides tehtud muudatusega ja kehtestatud normidega. Edaspidi võimaldab määrus Eestis rakendada Euroopa Liidu ühise turukorralduse raames tootjaorganisatsiooni ja tootjaorganisatsioonide liidu tunnustamise täpsemaid nõudeid, tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise korda ning taotluse ja teavitamise sisu nõudeid.

Määrusega rakendatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika turukorralduse tootjaorganisatsioonide tunnustamise meedet, mille üheks peamiseks eesmärgiks on suurendada põllumajandusettevõtjate turujõudu toidutarneahelas. Lisaks on tootjaorganisatsioonide moodustamise eesmärgiks suurendada põllumajandustootjate konkurentsivõimet nii sise- kui ka väliturul, parandada turustusvõimalusi, tootmise kvaliteeti, tõsta tootmise tõhusust ja vastavust keskkonnanõuetele.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulutusi riigieelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati õigusaktide eelnõude elektroonilises kooskõlastamise infosüsteemis EIS kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Rahandusministeeriumile. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega, millega on arvestatud. Kuna Rahandusministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglemendi” § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõu kooskõlastanud ega jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

Eelnõu esitati täiendavaks arvamuse avaldamiseks Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile, kelle märkuste ja kommentaaridega on arvestatud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler